

درخواست راهبردی «سرآمد» از تصمیم سازان؛

شش استدلال حقوقی دریافت‌هزینه‌های عبور ایمن از «تنگه هرمز»

میراث حاکمیت ایران از اعتراض مستمر تا حق دریافت عوارض از تنگه هرمز

گروه راهبردی – سهیل اسدی، کارشناس ارشد حمل و نقل دریایی با این تحلیل «تنگه هرمز و بهره‌گیری از شش استدلال حقوقی مستند (از جمله تحلیل مجله‌نیشن و تأکید بر اعتراض مستمر ایران، خدمات خاص ذیل ماده ۲۶، و رویه تطبیقی کشورها) و با ارائه یک درخواست حاکمیتی در نوشتاری به رسانه دریایی «سرآمد» آورده است: با توجه به خلأ آشکار در رسانه‌های تخصصی کشور برای تبیین قاطع و غیرانفعالی این حق مسلم، و نیز همزمانی آن با جنگ روانی گسترده علیه اقدامات نظارتی ایران در تنگه هرمز، انتشار این تحلیل در صفحات و ستون اصلی روزنامه می‌تواند نقش مؤثری در روشنگری افکار عمومی و بازتولید یک گفتمان حقوقی –راهبردی در محافل تصمیم‌ساز ایفا کند.

سهیل اسدی در این راستا نوشت: هفته‌هاست اتهام‌زنی علیه ایران اوج گرفته؛ از شورای امنیت تا رسانه‌های غربی، ایران را به نقض آزادی دریانوردی در تنگه هرمز متهم می‌کنند. چندین قطعه‌نامه با حمایت نزدیک به ۱۴۰ کشور علیه اقدامات نظارتی ایران ارائه شده است، اما در این میان، مجله‌نیشن (The Nation) در یادداشتی به قلم مریم جمشیدی، دانشیار حقوق دانشگاه کلرادو (۱۷ آوریل)، روایت رسمی را شکست: «نه ایران، بلکه آمریکا بوده که قوانین بین‌المللی را درباره تنگه هرمز نقض کرده است.» با بهره‌گیری از این تحلیل و افزودن استدلال‌های مکمل، در شش گام نشان می‌دهیم که ایران نه تنها محق، بلکه تنها طرفی است که موضعی قانونی دارد. در پایان، یک درخواست حاکمیتی برای عبور از انفعال ارائه می‌شود.

بنداول –تنگه‌هرمز در آب‌های سرزمینی ایران است، نه آب‌های بین‌المللی

برخلاف القای گسترده، تنگه هرمز یک «تنگه بین‌المللی» است که منحصراً از آب‌های سرزمینی ایران و عمان تشکیل شده است. هیچ بخشی از آن در دریای آزاد یا آب‌های فراسرزمینی قرار ندارد. نیشن تأکید می‌کند: ادعای «آزادی دریانوردی» مبتنی بر کنوانسیون حقوق دریاه‌ا (UNCLOS) است. اما نه ایران و نه ایالات متحده عضو این کنوانسیون نیستند. ایران در ۱۹۸۲ آن را امضا ولی تصویب نکرده و آمریکا حتی آن را امضا نکرده است. بنابراین استناد به UNCLOS علیه ایران –توسط کشوری که خود پایبند نیست – نه از نظر اخلاقی و نه حقوقی پذیرفتنی نیست.

سرکنسول قزاقستان در بندرعباس:

آماده سرمایه‌گذاری در طرح‌های بندری هرمزگان هستیم

سرکنسول جمهوری قزاقستان در بندرعباس از آمادگی بخش‌های خصوصی این کشور برای مشارکت در طرح‌های سرمایه‌گذاری بندری و تقویت همکاری‌های مشترک در حوزه دریایی با استان هرمزگان خبر داد. به گزارش اقتصادسراسرآمد، دناورپریک دویسبایو در دیدار با مدیرکل بندار و دریانوردی استان هرمزگان ضمن ابراز خرسندی از زیرساخت‌های ایجاد شده

در بندر شهید رجایی بر لزوم تعمیق هرچه بیشتر روابط اقتصادی و تسهیل فرآیندهای بندری برای بازرگانان دو کشور تأکید کرد.

مدیرکل بندار و دریانوردی هرمزگان نیز در این نشست با اشاره به سطح مطلوب روابط اقتصادی میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قزاقستان و دیدار روسای جمهور دو کشور، گفت: بندر شهید رجایی به‌عنوان مهم‌ترین بندر تجاری جمهوری اسلامی ایران، آمادگی کامل دارد تا با بهره‌گیری از زیرساخت‌های مطلوب خود، تسهیل گر جریان کالا با کشورهای همسایه باشد.

حسین عباس نژاد افزود: با توجه به اهمیت راهبردی کریدور بین‌المللی شمال –جنوب، بندر شهید رجایی می‌تواند نقش بازوی اصلی لجستیکی این مسیر ترانزیتی را ایفا کند.

وی خاطر نشان کر: حضور هیات‌های بلندپایه اقتصادی کشور قزاقستان در این بندر و بازدید از ظرفیت‌های موجود، نشان‌دهنده اراده جدی طرفین برای توسعه مبادلات تجاری و استفاده از این مسیر ترانزیتی است. سرکنسول جمهوری قزاقستان در بندرعباس و مدیرکل بندار و دریانوردی هرمزگان در ادامه این دیدار همچنین بر توسعه همکاری‌های دوجانبه در حوزه دریایی و بندری، نقش‌کلیدی بندر شهید رجایی در توسعه کریدور بین‌المللی شمال – جنوب و ضرورت مشارکت فعال بخش‌های خصوصی کشور در فعالیت‌های دریایی و بندری تأکید کردند.

طرفین در پایان این نشست، همچنین خواستار پیگیری مستمر توافقات و توسعه مبادلات تجاری از بندار جنوبی به‌ویژه بندر هرمزگان به عنوان یکی از مهم‌ترین اصول همکاری‌های مشترک در آینده نزدیک شدند. به گزارش ایرنا، در راستای تقویت همکاری‌های حمل‌ونقل و ترانزیت منطقه‌ای سال گذشته تفاهم‌نامه سرمایه‌گذاری احداث ترمینال اختصاصی و مرکز لجستیک، بین رئیس صندوق شرکتي توسعه صادرات وزارت تجارت و همکاری جمهوری قزاقستان و بندار و دریانوردی ایران به امضا رسید.

بند دوم –اعتراض مستمر ایران؛ وتوی عرفی در برابر قاعده جهانی

در حقوق بین‌الملل، عرف زاینده رویه دولت‌هاست، اما قاعده‌ای طلایی وجود دارد: «اعتراض مستمر» (Persistent Objection). دولتی که از ابتدا به شکل‌گیری یک قاعده عرفی اعتراض کرده و همواره وفقاری خلاف آن داشته باشد، آن قاعده در برابر او الزامی ندارد. نیشن تصریح می‌کند: ایران در طول مذاکرات UNCLOS، هنگام امضا در ۱۹۸۲، و طی چهار دهه پس از آن، به طور مستمر به رژیم «عبور ترانزیتی» اعتراض کرده و اعلامیه تفسیری صریح الصاق نموده است. بنابراین، حتی اگر «عبور آزاد و بدون عوارض» یک قاعده عرفی جهانی باشد، ایران به دلیل «وتوی عرفی» خود در زمره استثناها قرار می‌گیرد. در نتیجه، ایران مشمول رژیم آسان‌گیرانه‌تر «عبوری ضربه» است –نه عبور ترانزیتی.

بند سوم –خدمات خاص ایران؛ بندطلایی ماده ۲۶ که نایده گرفته می‌شود

ماده ۲۶ کنوانسیون (که حتی برای غیرعضوها بازبایب‌دهنده عرف است) دریافت هزینه برای «خدمات خاص» را صراحتاً مجاز می‌شمارد. ایران در تنگه هرمز چه خدماتی ارائه می‌دهد که در هیچ جای جهان رایگان نیست؟

+ خدمات ترافیکی و ناوبری: مدیریت تردد روزانه صدها کشتی در باریک‌ترین نقطه آبراه (عرض ۳۴ کیلومتر)
+ خدمات زیست‌محیطی: پایش دائم آلودگی نفتی، مهار نشت نفت، و جریمه‌های زیست‌محیطی
+ خدمات امداد و نجات: یدک‌کشی و نجات کشتی‌های مضطرب (هر سال موارد متعدد)

+ خدمات امنیتی: تأمین امنیت در برابر دزدی دریایی و شناورهای متخاصم –موضوعی که به دلیل اظهارات برخی مقامات خارجی درباره «دزدی دریایی در هرمز»، هزینه مضاعفی بر دوش ایران گذاشته است.

نیشن اذعان می‌کند: «با توجه به خطرات عبور از تنگه در طول درگیری مسلحانه جاری، ایران می‌تواند به طور منطقی ادعا کند که چنین خدماتی را ارائه داده است.» رأی دیوان لاهه در قضیه کانال کورفو (۱۹۴۹) نیز حق دولت ساحلی را برای دریافت هزینه خدمات اخطار و کمک به کشتی‌های عبوری به رسمیت شناخته است. پس استناد به ماده ۲۶ برای نفی عوارض، تحریف خواشن متوازن این ماده است.

بند چهارم –شرایط تهدیدو جنگ: محاصره غیرقانونی آمریکا در برابر اقدامات مشروع ایران

«عبوری ضربه» در ماده ۱۹ کنوانسیون مقید به «عدم هرگونه

فعالیت مضر» است. پرواز جنگنده، تهدید نظامی، جمع‌آوری اطلاعات، آلودگی‌سازی، ماهیگیری غیرمجاز – همه این موارد عبور را از حالت بی‌ضرر خارج می‌کنند. در شرایط صلح پایدار، کشور ساحلی باید مدارا کند. اما امروز، آمریکا و اسرائیل جنگ آشکارا غیرقانونی علیه ایران آغاز کرده‌اند.

نیشن به صراحت می‌گوید: «این جنگ یکی از بزرگ‌ترین جنایات تحت قوانین بین‌المللی (جرم تجاوز) محسوب می‌شود.» علاوه بر این، محاصره دریایی آمریکا علیه بندار ایران قوانین جنگ دریایی را نقض می‌کند؛ زیرا آسیب به جمعیت غیرنظامی به مراتب فراتر از هر مزیت نظامی موهومی است.

در چنین شرایطی، کتاب راهنمای سانرمو (که حتی کالج جنگ نیروی دریایی آمریکا در تدوین آن نقش داشته) به دولت ساحلی اجازه می‌دهد از بازرسی و توقیف تا شلیک مستقیم پیش برود. به طریق اولی، دریافت عوارض قانونی –که اقدامی صلح‌آمیز و نظارتی است –در چنین فضایی نه در تضاد، بلکه در راستای اعمال حاکمیت و بازدارندگی است.

بند پنجم –رویه سایر کشورها: از کانادا تا مالاکا

برخی از کارشناسان داخلی می‌پرسند: «مگر کشور دیگری در تنگه‌ها عوارض دریافت می‌کند؟» پاسخ: بله، اما نه به صراحت «عوارض عبور»، بلکه با عناوینی چون «خدمات راهنمایی»، «عوارض زیست‌محیطی»، «بهای پشتیبانی امنیتی». کانادا در تنگه‌های شمال غربی هزینه‌های ناوبری دریافت می‌کند. روسیه در تنگه کرچ (مابین دریای آزوف و سیاه) عوارض خدماتی وضع کرده است. اندونزی و سنگاپور در تنگه مالاکا –که مشابه هرمز یک تنگه بین دو کشور است – با همکاری یکدیگر هزینه خدمات ترافیکی می‌گیرند.

تفاوت ایران و عمان در هرمز نیز همین است. مشکل اصلی نه فقدان پشتوانه حقوقی، که عدم هماهنگی داخلی و ترس از واکنش‌های دیپلماتیک بوده است.

بند ششم –حقوق بین‌الملل به مثابه سلاح؛ وارونه‌نمایی گفتمان غالب

نیشن در نقطه‌عطف تحلیل خود می‌نویسد: «اینگونه است که حقوق بین‌الملل توسط قدرت‌های امپریالیستی برای سلب حاکمیت کشورهای جنوب جهانی به کار گرفته می‌شود.»

مفهوم «آزادی دریاه‌ا» در قرن هجدهم توسط چند کشور غربی برای تسهیل استعمار و بهره‌کشی از منابع ملل دیگر ساخته شد. امروز نیز با وارونه جلوه دادن واقعیت، ایران متهم به «گروگان گرفتن اقتصاد جهان» می‌شود، در حالی که آمریکا درآوریم.

نماینده صنعت گردشگری مناطق آزاد ایران به اقتصاد سرآمد می‌گوید:

«منطقه آزادانزلی» پررونق‌ترین منطقه آزاد کشور در اقتصاد و گردشگری

نماینده صنعت گردشگری مناطق آزاد ایران، گفت: در حال حاضر بین مناطق آزاد کشور، منطقه آزاد انزلی پررونق‌ترین منطقه آزاد به لحاظ گردشگری و اقتصادی محسوب می‌شود و از وضعیت نسبتاً مطلوب و قابل‌قبولی برخوردار است. مسیح الله صفادر گفت و گو با خبرنگار اقتصاد سراسرآمد با اشاره به وضعیت نامطلوب گردشگری مناطق آزاد جنوب کشور به ویژه منطقه آزاد کیش ناشی از پیامدهای جنگ، اظهار داشت: از تاریخ نهم اسفند ماه سال گذشته با شروع جنگ تا کنون تمام ۵۵ هتل جزیره کیش تعطیل هستند که همین امر ضربه اقتصادی سنگینی را به صنعت توریسم کیش وارد کرده است. عضو هیات رئیسه مجمع ملی تشکل‌های گردشگری کشور، بیان داشت: این وضعیت در حالی است که برخی هتل‌ها به دلیل داشتن مارینا پارک و پارک دلفین‌ها، مجبور به پرداخت حقوق پرسنل خود هستند اما اکثر هتل‌های جزیره ۸۵درصد پرسنل خود را معاف کرده‌اند.

وی همچنین به لغو تمام پروازها به جزایر کشور اشاره و تصریح کرد: تا زمانی که پروازها مجدداً برقرار نشود، نمی‌توان به جان گرفتن دوباره گردشگری در مناطق آزاد جنوبی به ویژه کیش امیدوار بود.

وی در ادامه گفته‌های خود به وضعیت نابسمان گردشگری در مناطق آزاد قشم، چابهار واروند نیز به دلیل پیامدهای ناشی از جنگ طی چند ماه گذشته اشاره کرد و بیان داشت: انتظار می‌رفت با شروع فصل تابستان شاهد رونق دوباره گردشگری در این مناطق باشیم که هنوز وضعیت نامشخص است. نماینده صنعت گردشگری مناطق آزاد ایران، تأکید کرد: در حال حاضر بین مناطق آزاد کشور، منطقه آزاد انزلی پررونق‌ترین منطقه آزاد به لحاظ گردشگری و اقتصادی محسوب می‌شود و از وضعیت نسبتاً مطلوب و قابل‌قبولی برخوردار است.

عضو هیات رئیسه مجمع ملی تشکل‌های گردشگری کشور، اظهار امیدواری کرد: با اتمام شرایط جنگی حاکم بر کشور و ثبات منطقه، شاهد رونق دوباره گردشگری در تمام مناطق آزاد کشور به ویژه مناطق آزاد جنوبی کشور باشیم.

شنبه-۵ خرداد۱۴۰۵- سال دوازدهم- شماره ۲۴۹۶

دریای پایه

بنادر

فرماندار گناوه: دستورالعمل تردد با کشورهای همسایه خلیج فارس ابلاغ شد

فرماندار گناوه از ابلاغ دستورالعمل جدید دولت برای ارتباطات دریایی شناورها با کشورهای همسایه خلیج فارس خبر داد و گفت: این اقدام با هدف تأمین کالاهای اساسی و بهبود معیشت مرزنشینان انجام شده است. به گزارش اقتصادسراسرآمد، دانیال اسفندیاری در جلسه کارگروه ماده ۴ اظهار کرد: دولت دستورالعمل جدیدی را در خصوص ارتباطات دریایی شناورها با کشورهای همسایه خلیج فارس ابلاغ کرده است.

وی با بیان اینکه این دستورالعمل با هدف تأمین کالاهای اساسی، رونق و بهبود معیشت و اقتصاد مرزنشینان از طریق تردد شناورهای باری به بندر عمان، عراق و همچنین قشم عملیاتی می‌شود، افزود: نحوه خروج شناورها به کشورهای همسایه در کارگروه ماده ۴ به استان بوشهر و شهرستان‌ها تفویض شده است.

فرماندار گناوه با اشاره به نگاه خاص رئیس‌جمهور، هیأت دولت و استاندار به بهبود اقتصاد و معیشت مرزنشینان در دوران پساجنگ، تصریح کرد: امیدواریم با هماهنگی و تعامل، تردد شناورها از این شهرستان طبق دستورالعمل ابلاغی به زودی آغاز شود.

اسفندیاری با قدردانی از تلاش ادارات و نهادهای مرتبط در فراهم کردن ترخیص کالاهای تجاری و ملوانی، گفت: در شرایط حساس جنگ تحمیلی سوم، با احساس مسئولیت و همکاری صمیمانه مدیران و مجموعه ادارات مربوطه، ترخیص این کالاه‌ا با شتاب و در بازه زمانی کوتاهی انجام شد.

مصوبه حمایتی منطقه آزاد برای تثبیت هزینه سفر دریایی بومیان قشمی

سازمان منطقه آزاد قشم اعلام کرد با هدف کاهش فشار معیشتی، مابه‌التفاوت افزایش نرخ شناورها را تقبل کرد. به گزارش اقتصادسراسرآمد، با اجرای مصوبه ستاد تنظیم بازار استان هرمزگان مبنی بر افزایش تعرفه بلیط شناورهای مسافری، سازمان منطقه آزاد قشم در اقدامی حمایتی، پرداخت مابه‌التفاوت تردد برای ساکنان، اظهار برای ساکنان جزیره با اطلاع‌ناواری به عهده گرفت. فرزین مقیدل، معاون اقتصادی و سرمایه‌گذاری استان‌سازمان با تأکید بر ضرورت کاهش فشار مالی ناشی از افزایش هزینه‌های تردد برای ساکنان، اظهار داشت: هدف از این تصمیم، حفظ ثبات در هزینه‌های حمل‌ونقل دریایی برای قشموندان و جلوگیری از ایجاد فشار معیشتی به آنان است تا خللی در خدمات‌رسانی به اهالی جزیره ایجاد نشود.

وی در خصوص برنامه‌های آتی برای سالماندهی این حمایت‌ها افزود: مراحل نهایی طراحی پلتفرم ویژه احراز هویت قشموندان در حال انجام است. به‌زودی با تکمیل این زیرساخت و پایان پایش نهایی اطلاعات، شیوه‌نامه اجرایی و تصمیمات تکمیلی برای مدیریت بلندمدت نرخ بلیط بومیان اطلاع‌رسانی خواهد شد.

تکیه بر اقتصاد دریا محور؛ راهبر دروستای ذرک "زرآباد" برای ثبت در فهرست جهانی

رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی زرآباد با تأکید بر نقش صید و صیادی سنتی در اقتصاد روستای ذرک، این ظرفیت بومی را شاخصی مهم برای ثبت جهانی این روستای ساحلی دانست که می‌تواند الگویی از توسعه متوازن و پایدار ارائه دهد.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، انور سینگله صید و صیادی را از مشاغل ریشه‌دار و حیاتی اهالی روستای ذرک دانست که نقشی کلیدی در پایداری اقتصادی این روستای ساحلی ایفا به ایرانی‌می‌کند. این ظرفیت بومی می‌تواند یکی از شاخص‌های مهم در مسیر ثبت جهانی این روستا باشد.

وی اظهار کرد: معیشت بخش قابل‌توجهی از مردم روستای ذرک (DARAK) در شهرستان زرآباد، بر پایه فعالیت‌های دریا محور، صید و صیادی و بهره‌برداری اصولی از منابع طبیعی استوار است؛ موضوعی که موجب شده اقتصاد محلی بر مدار مشارکت جامعه بومی و ظرفیت‌های پایدار شکل بگیرد.

رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی زرآباد ادامه داد: روستای ذرک به دلیل دارا بودن جاذبه‌های کم‌نظیر طبیعی همچون تلافی دریا، کویر و نخلستان، و همچنین برخورداری از سبک زندگی اصیل، از روستاهای شاخص جنوب‌شرق کشور در حوزه گردشگری و میراث فرهنگی محسوب می‌شود. از این رو، تقویت مشاغل سنتی نظیر صید و صیادی، می‌تواند زمینه ماندگاری جمعیت بومی و توسعه متوازن روستا را فراهم آورد. وی با اشاره به معیارهای ثبت جهانی روستاها تصریح کرد: توجه به پایداری اقتصادی، حفظ هویت بومی و تداوم سبک زندگی سنتی از مهم‌ترین شاخص‌ها در این فرآیند است و روستای ذرک با تکیه بر اقتصاد مبتنی بر صید و صیادی، از پتانسیل بالایی برای مطرح‌شدن در سطوح ملی و بین‌المللی برخوردار است.